

Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21744>

Özet

Uyarlama çal??mas? Mehmet ?kbal Yeti?ir ve Emine Ceylan taraf?ndan 2015 y?l?nda gerçekte?irilen Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i (FÖY), bireylerin fen bilimleri ö?renimine yönelik motivasyon, yeterlik alg?lar? ve ö?renme stratejilerini ölçmeyi amaçlayan 32 maddelik dört faktörlü bir ölçektir. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme hedefine yönelim, öz yeterlik, öz düzenleme ve fen ö?renimine verdikleri de?eri kapsamaktadır. Yap?lan analizler, ölçe?in Türkçe kültürüne uyarlanm?? geçerli ve yüksek düzeyde güvenilir bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Ölçek, fen ö?renimine dair tutumlar? ve motivasyonel de?i?kenleri de?erlendirerek e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lara önemli veriler sa?lamaktadır. Derecelendirme sistemi 5'li Likert tipi olup, kat?l?mc?lar?n ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirlemelerine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i, FÖY, öz yeterlik, öz düzenleme, ö?renme hedefine yönelim, motivasyon, uyarlama, fen e?itimi.

Yazarlar

Mehmet ?kbal Yeti?ir, Emine Ceylan

Amaç

Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i (FÖY), ö?rencilerin fen bilimleri derslerine ve ö?renimine kar?? gösterdikleri yönelim düzeylerini, kulland?klar? stratejileri ve kendilerini alg?lad?klar? yeterlik seviyelerini tespit etmek amacıyla geli?tirilmii?tir. Ölçek, özellikle ö?rencilerin akademik ba?ar?lar? ve motivasyonel yap?lar? aras?ndaki ili?kiyi incelemek isteyen ara?t?rmac?lar için kritik bir ölçme aracıdır.

Ölçe?in temel amacı, fen ö?renme sürecindeki dört temel psikolojik yap?y? (Ö?renme Hedefine Yönelim, Öz Yeterlik, Öz Düzenleme ve De?er Verme) geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu sayede, ö?rencilerin fen derslerine olan yakla??malar?ndaki güçlü ve geli?tirilmesi gereken yönler belirlenebilir ve e?itimsel müdahaleler bu bulgular ?????nda ?ekillendirilebilir.

Yap?

Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i (FÖY), ö?renme psikolojisi alan?nda kabul görmü? dört temel motivasyonel ve bili?sel yap?y? ölçen çok boyutlu bir araçtır. Ölçek toplam 32 maddeden oluşur ve bu maddeler e?it olarak dört ayrı faktöre da??lm??tır (her faktör 8 madde). Bu faktörler, ö?rencilerin ö?renme süreçlerindeki karma??k etkile?imleri temsil eder.

Ö?renme Hedefine Yönelim (ÖHY): Ö?rencinin konuyu gerçekten anlama ve ustala?ma iste?ini ifade eder. Bu faktör, yüzeyde kalmaktan ziyade derinlemesine ö?renmeye verilen önemi ölçer.

Öz Yeterlik (ÖY): Ö?rencinin fen konular?n? ba?ar?yla ö?renme ve zorlu görevlerin üstesinden gelme yetene?ine olan inanc?n?, yani akademik öz yeterlik düzeyini belirler.

Öz Düzenleme (ÖD): Ö?rencinin ö?renme sürecini planlama, izleme ve de?erlendirme becerilerini kapsar. Bu, dikkat da??t?c? unsurlara ra?men çal??maya devam etme kapasitesini yans?t?r.

De?er Verme (DV): Ö?rencinin fen konular?n?, gelecekteki ya?am? veya kariyeri aç?s?ndan ne kadar önemli ve faydal? gördü?ünü ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. Bu analizlerin sonuçlar?, FÖY ölçe?inin yap?sal olarak orijinal yap?y? korudu?unu ve geçerli bir ölçme arac? oldu?unu gösteren güçlü bulgular sunmu?tur.

Yap?sal geçerli?e ili?kin bulgular, ölçe?in toplam varyans?n %48.46's?n? açıklad???n? ortaya koymu?tur. Bu oran, sosyal bilimler alan?ndaki psikometrik araçlar için kabul edilebilir düzeyde iyi bir açıklay?c?li??? i?aret etmektedir. Hem AFA hem de DFA sonuçlar?, dört faktörlü yap?n?n (ÖHY, ÖY, ÖD, DV) verilerle uyumlu oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenirlik

FÖY ölçe?inin güvenilirli?i, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen de?erler, ölçe?in her bir alt boyutunun yüksek derecede tutarlı ve dolay?s?yla güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Hesaplanan iç tutarlılık katsay?s? de?erleri ?öyledir:

Ö?renme Hedefine Yönelim (ÖHY) faktörü için: **0.87**

Öz Yeterlik (ÖY) faktörü için: **0.87**

Öz Düzenleme (ÖD) faktörü için: **0.89**

De?er Verme (DV) faktörü için: **0.86**

Bu katsay?lar?n tümü 0.85'in üzerinde olup, ölçe?in farklı alt boyutlar?nda tutarlı ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n orijinal modele uygun oldu?unu göstermi? ve toplam varyans?n %48.46's?n?n bu faktörler taraf?ndan aç?kland???n? belirlemi?tir.

DFA, belirlenen dört faktörlü yap?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r. Uyum indeksleri, dört faktörlü modelin kabul edilebilir düzeyde iyi uyum sergiledi?ini ve ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle do?ruland???n? kan?tlam??t?r. Bu analizler, FÖY'ün Türkçe konu?an popülasyonlarda fen ö?renimine yönelik yönelimleri ölçmek için uygun bir araç oldu?unu kesinle?tirmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçe?in Türkçe'ye adaptasyonu)

Format: Yaz?l? Anket Tipi Ölçek

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Genellikle ortaokul ve lise düzeyindeki fen dersleri ö?rencileri)

Ya? Grubu: E?itim kademesine uygun ya? gruplar? (Örneklem detaylar? referansta yer almaktad?r.)

Popülasyon Detaylar?: Orijinal uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki ö?rencileri kapsamaktad?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i (1= tamamen kat?lm?yorum, 5= tamamen kat?l?yorum). Yüksek puanlar ilgili faktöre yönelik yüksek yönelimi veya yeterli?i göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, öz düzenleme, hedef yönelimi, AFA, DFA, iç tutarlılık, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mehmet ?kbal Yeti?ir

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: mehmetikbal@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

??zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

Test Y?I?: Türkçe'ye uyarlama çal??mas? 2015 y?I?nda yay?nlanm??t?r.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir:

<fen-ogrenimine-yonelim-olcegi-toad.pdf>

Referanslar

Yeti?ir, M. ?. ve Ceylan, E. (2015). Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?inin Türkçe' ye uyarlanması. *?lkö?retim Online*, 14(2), 657-670. doi: 10.17051/io.2015.49510

Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i Maddeleri

Fen Ö?renimine Yönelim Ölçe?i toplam 32 madde ve dört faktörden olu?maktadır. Her faktör 8 madde içermektedir. A?a??da her bir faktörden temsili birer madde örne?i verilmi?tir:

Ö?renme Hedefine Yönelim (8m): Üzerinde çal??t??m konuyu anlamak önemlidir.

Öz Düzenleme (8m): Yapacak daha iyi ?eyler olsa bile çal??maya devam ederim.

De?er Verme (8m): Ö?rendiklerim benim için faydal?d?r.

Öz Yeterlik (8m): Zor çal??malar?n üstesinden nas?l gelinece?ini bilirim.